Խըթանպօլ իչին սենէվի
գըյմէթի 10 մէճիտ.
6 այլըգ 5 »
3 այլըգ 2 1/2 »
—
Թաշրալար իչին բօսթա
խէճրէթի պիրլէ օլարագ,
Սենէվի գըյ. 12 մէճիտ.
6 այլըգ 6 »
3 այլըգ 3 »
—
Եազըն նիւսխէսի սա-
թըլըր էքի գուրուշա :

Մանզումէի Էֆքեար

1878 ՅՈՒՆՎԱՐ 27
ՃՈՒՄԱ

ՄԻՒՆԱՏԻՒ ԷՐՃԻԵԱՍ

١٢٩٥ ՍԷՖԷՐ ٥
Նօ. 3664

Խմբագրէն ...

Յուճարիւ վէ սայիր աէ-
ֆօալար իչին 1 գը. Իլան
սըրասըլէ գօնուլմա-
եան իլան սաթըրը 5 գը.
Մէքթուպ վէ սայի-
րէ, Գալաթաաա Եէնի-
ճէնայիչ բաղչէսի...
վագը Նը. 41 Իդարէ խա-
նէսինէ Կարապետ Ց.
ֆէնտոյեան իսմինէ իր-
սալ խըլընճէգ տըր :

ՏԱԽԻԼԻՅԷ
ՎԷ
ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Դազէթամըզ պասըլաճաղը վագթա գա-տար պու կիւն տախի Եվրօպատան թէլէկ-րաֆ կէլմէտի :

Թէլէկրաֆըն պու սըրէճէ սիւքիւթի է-հալինին մէրագընը թահրիք էյլէմէքտէ տիր :

— Սէրվէր վէ Նամըգ բաշալար հազա-րաթը պու սապահ Տէրսաատէթէ ավտէթ էյլէմիշ, տօղրու մապէյնի հիւմայունա ազիմէթ պույուրմուշլար :

— Տիւնքի կիւն Վարնատան ալընան հա-վատիս, ժէնէրալ Ջիմմէրման օրտուսունտան պիր ֆըրգանըն, Պալճըգ վէ Մէնգալիա վէ Բրավատըյի զապթ էյլէմիշ օլտուղունու պէ-եան իտիեօր : Նէօլտուղըն բիվաէնէթինէ կէօ-րէ, Բուսիալըլար Վարնաեա պիր գաչ սա-աթ մէսաֆէտէ պուլունմագտա իմիշլէր : Էհալիյի Միւսլիմէ չէհրի թախլիյէէ պաշ-լամըշ տըր :

— Կէչէն կիւն Սըրպըստան Պարիարք հազրէթլէրի, բէյլիք վէքիլը Ահմէտ Վէ-ֆիգ բաշա հազրէթլէրինի թէպրիք էյլէմէ-էլէրինտէն, տիւն սապահ բաշվէքիլ միւշարի-լէյհ հազրէթլէրի, եալընըզճա որրագան հազրէթլէրի խանէլէրինէ թէչրիֆ իլէ խա-թըր սիւալթա պուլունմուշլար, վէ խալ-իճէ գօնուշմուշլար տըր :

— Րէճին Թարիգիյէ Վիտին, Բուտճուգ Սիլիսթրէ, վէ Վիտին սանճագը տախի-լինտէ Պէլկրատճըգ գալէլարընըն թախ-լիէսի, միւթարէքէնին չուրութը իգթի-զասընտան օլմալէ, գալէյի մէզքիւրէյէ մէհրիւթ պուլունտուգ, Նաղըլ միւնազա միւճիպ պուլունմուշ, մաթը հալիպէ իլէ ասքէրի Շահանէ չըգարըլըպ, էչեայի ասգէրիյէ միւլքիէնին պիր սէֆէրի սէնէտ մագամընտա Ռուսա պիր ժէնէրալլարընա մէօհիւրլէտիլիպ, անըէր թէսլիմ օլունաճաղը, վէ Փագաթ մէմու-րինին վէ գալէլէրին մէմլէքէթլէրէ զա-րիւղ, իճրայի մէմուրիյէթէ տէվամ իտէ-ճէքլէրի, վէ Քունա վալիսի Ահմէտ բաշա հազրէթլէրի դամանտան օլտուղու իչին, Շումնուեա չէքիլտիկի, վէ պու սըրատա Հէզարկրատըն ասքէրլէրին թախլիէ գը-լընտըղը խապէր ալընըեօր :

Իսթանպօլ էթրաֆընտա պուլունան Զաթալճա խաթինքէասաթընտա մէվճուտ ասքէրի միլլիյէ տախի մուսալէհէ օլան մահալ-լէրէ չէքիլէճէք, վէ Ռուսլար տախի նուգ-թայի մուայէնէլէրինտէ տուրուպ, իս-թիքեամաթա կիրմէյէճէքլէր, Եանի իս-թիքեամաթը թարաֆէյն ասքէրլէրի խա-լի պրագըլաճագլար տըր :

Պու հալտէ խաթինքեամլարըն ասգէրի-տէն թախլիէսի, չուրութը միւթարէքէ-տէն օլմալ իլէ, խալգըն ռահաթա պիր վէ-սիլէ տիւշմէմէլէրինի իխթար իտէրիզ :
(Պասիրէթ)

— Հիւքիւմէթի Սէնիյէ թարաֆընտան կէչէն բազար էրթէսի կիւնիւ ասգէրի Եու-նանիեէնին Թէսալիա հուտուտունա թէճա-վիւզ օլունտան տօլայը տիւէլի Եէնիլիտէ չէքիլէն թէլէկրաֆըն մէալի տիր :

«Պապը Ալի Եունանիսթանըն թէաարիւ-զաթը հաքքընտա, Եունանիսթանըն արասըլ Օսմանիէէ իւզէրինէ պիր օրտու սէվք իտմէ կէօնտէրմէսի տօլայըսիլէ փէշին խալէտ ալմըշ էյլէմէք, վէ պունտան մագսըտ նինտանիսիքթէ եանը իպգայի սայիշի խըլըմէտ էյլէմէք, վէ տէվլէթի Ալիէե իլէ միւնասէպէթ հալինտէ պուլունմամագ, վէ սաթըմանաթը Սէնիեէ իլէ միւնազէպէթինը գաթ էյլէմէք թէսաւուրրունտա մըշ, պունլար պէյնէ իւլտիգի գարարընը Իստանպօլ Պապը Ալինին մէրքէզինէ Թէլէկրաֆը, Եու-նանիսթանըն ալէյհինէ իթթիխազ էյլէտիկի թէտպիր վէ Եունանիսթանըն իշպու հարէքէթիյլէ, Եունանլըլար պաշտէն գապուլ իտէճէկլէրի գարարընը թէպլիկ էյլէմէքլէ, պէլլի օլտուղու վէճհիլէ, մէթտան թէքրար Թիւրքիյէնին եաքընտա պուլունան Եունան ասքէրլէրինին պու պապտա եարտըմ կէօնտէրմէսի, Բուսիա իլէ պիլէ սըգէ օլունան չէրայիթի սու-

հիւլէն պիրիսի տախի Բուտճուգ գալէսինին թէսլիմի հաքքընտա իսէ, ժէնէրալ Քէմաֆէլի սապի էյլէտիկի մէսէլէնին մէվզու օլաճագ նիզամաթը վագ օլունմասը տըր :

Մէզքիւր թէլէկրաֆտա, Եունանիս-թանըն իշ պու գարարընը կէրի ալարագ, մէչրուիյէթ վէ միւսաֆաթ թարիգինէ տէ-վէճճիւհ իտէճէյի թէմէննի օլունմագ, թէ-վաֆուգ իճին տիւէլի մուազզամանըն թէվաս-սութի թալէպ օլունմուշ տըր :

— Եէվմիէթ օգունտուղունա կէօրէ, Էվվէլքի կիւն Եունան սէֆիրի միւսիւ Գօնտ-ուրիօթիսին Սաֆվէթ բաշա հազրէթլէրի իլէ էյլէտիկի միւլագաթտա պաշըլըճա մագ-սատ, Եունան ասքէրլէրինին, արագըլը Օս-մանիէէ տուխուլլէրինէ տայիր Եունան հիւքիւմէթինին թահրիրաթը ուսուլէն տէ-քտիմ էյլէմէքլիք իմիշ : Շու թահրիրաթտա Եունանիսթանըն թալէպ էյլէտիկի Օսմա-նէիէ հալինին աճիլ ինթիզամի հաթքընտա ի-լէ Խրամ վէ Թրիւաթխանէլէրին մուհաֆազա-սը իչին ասքէր սէվք էյլէմէ օլտուղունու պէեան էյլէմիշ տիր :

— Զաթը հազրէթի Բատիշահի, ղազի Ահմէտ Մուխթար բաշա հազրէթլէրինէ, ալթըն սուլթան Մահմուտ խանը սանիլէն թէվէրը ղաէնին կիւզէլ վէ գըյմէթթար պիր գըլըճ իհսան պույուրմուշ տըր : Իպու գըլըճըն գապզէսի եագութլէրինտէ ղաճը հազ-րէթի Բատիշահի հազգընտա «Գազի Սուլթան Օսմանի միւշիրի» իպարէսի մահ-քիւք պուլունմուշ տըր :

— Միւթարէքէ վէ մուգատտէմաթը սուլհիյէնին իմզա օլունտուղունտան նաշի, Գարատէնիզ պողազըընը գափալըլաճա-ղը իւմիտ իլէ Տէրսաատէթտէն, մանէն-ը քէօմիւրճիւ վէ սայիր էշեա իւքլիւ պիր գաչ վափօր վէ կէմի Օտէսա վէ սայիր լիմանլա-րա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ էյլէմիշլէր տիր :

— Կէչէնտէ Կիրիտ ֆըրգասը ասքէր-լէրի գոմանտանլըղընա թայինի պույուրուլ-մուշ օլան Մէհմէտ Ալի բաշա հազրէթ-լէրինին, մաճիլի միլլէթտէն գարարը իս-գըրինէ, թիվանը Հարպիէ միւշավէրէթինէ պաշլանմըշ իսէ տէ, պէօյլէ պիր մուհիմ միւհաքէմէնին պիլէճէկ կէօրէպիլէճէյի գադար ալէմէն դուրուղ օլուպ, վէ սիւալ վէ ճէվապ, գըրմըզընտա, պազը զէվաթըն թախսի միւհաքիմէսինի թալէպ պուլունմասըլէ լազըմ կէլէ-ճէքլէրի միւճապը հարպ ըսխըսի Ամտուլ Քէ-րիմ բաշա հազրէթլէրի պէհեան էյլէմիշլէր տիր :

— Տէրսաատէթէ կէլմիշ օլան Բուսի ժէնէրալլարը տիւնքի կիւն միւլագաթ իթ-մէք իւզրէ, սէրասքէր բաշա հազրէթլէրի գօնաղըլարընա կիթմիշլէր իսէ տէ, միւշա-րիլէյհի պուլամամալարընտան, ավտէթ էյլէ-մէ կիւն կէօրիւշէճէքլէր տիր :

Գասիրէթին րիվաէթինէ կէօրէ, սուլթա-նըր պու կիւն Թրիէսթէ վափօրըլա Գա-թարօեա կիտիպ, Գարատաղ իլէ ուզվէթի Սիլիստրէ պէյնինտէ խաթթը միւթարէքէյի թայինին իտէճէքլէր տիր :

— Եունան ասքէրինին հուտուտը Օս-մանիէէ մալիւմ օլան թէճավիւզլարընտան տոլայը, պուհլարըն տէֆ ու թէնքիլլէրի իչին, Փէրիտանը քիրամըտան Րէճէպ բաշա հազրէթլէրի մէմուր օլունտուղլարընտան, Իսթանպօլտան կիտէն վափօր, միւշարիլէյ-հազրէթլէրինի Զօնտագ Պալէաստանտան ա-լարագ, օրատան Գարա Ալաճա կիտիպ, քիւլլիէթլի ասքէր ալտըղըլարը հալտէ, թօղրուճա Եէնի շէհիր Ֆէնէրէ կիտէ մէք իւ-րէ, Կօլօսա հարէքէթ էյլէմիշլէր տիր :

— Խարիճիէ նազըրը Սէրվէր բաշա հազ-րէթլէրինին Նէզարէթի մէզքիւրէտէն իս-թիֆայ էթմէքթէ օլտուղլարը Պասիրէթ րիվաէթ իտիեօր :

— Մէտայիլը Եունանիլէր Խիւրօա անտ-լէթլէրինին միւտտաֆիլէն իթմամ էտէճէքլէրի ի-չտահիտ տըր :

— Եանըա վէ Նէնի Շէհիր Ֆէնէր Թա-րաֆլարընտըն մալիւմ օլան հալինտէն տօ-լայը, Եանեա վիլաեէթի մէյտանըա է-ֆէնտիլէր մէճլիսինտէն պու կիւն մէմլէքէթ-լէրի ճանիպինէ ազիմէթ խըլաճագլար տըր :

— Տիւնքի Էվվէլքի Հէրքիւտա օգուն-մուշ տուր :

Մագսատ հալին 5 ինճի թէսպութիւֆ խալին կէչէն սալը կիւնիւ, ժէնէրալ Սգօպէլէֆին գումանտասընտա պուլունան օրտու-սուն էլ քէսանը հարպ էյլէսի գօնթ Վէլէր, պէրաապէրինտէ պիր չօգ Բուսիա գապիթթի պուլունտուղու վէ էյլէրինտէ պէեազ սան-ճագ պուլունտուղու հալտէ, հաթուը ֆավը թայիէն իչին Ահմէտ Մուխթար բաշանըն օրտուսու մէրքէզինէ, եանի հալօրմ քէօյունէ կէլմիշլէր տիր : Գօնթը միւշարիլէյհ, կէ-լէճէյի պապի Ահմէտ Մուխթար բաշանըն խա-նէսինտէ կէչիրմիշ, վէ սիւնս բաշայի միւ-շարիլէյհ իլէ ուզուն պիր միւլագաթտա պուլունմուշ Զաթալճաեա ավտէթ էյլէմիշ տիր : Զաֆթիէ միրալայլարընտան Թահսին պէյ գօմիսէր սըֆաթըլեա կօնթը միւշարիլէյհ իլէ պիրլիքտէ պուլունմուշ տուր :

Միւթարէքէ չարթլարը աչաքըտակի, Օսմանլը օրտուսու, Մարմարա սահիլինտէ վագը Գիւչիւք չէքմէճէտէն Քարաճէնեէ վագը Աքտէնիզտէ գատար կէրի չէքիլմէ, Բուսս օրտուսու իսէ Պէօյիւք Չէքմէճէ, Չա-թալճա վէ Տէրքօսա գատար իլէրիլէմէք տիր : Պու սուրէթլէ Տէրսաատէթի մուհա-ֆազա իտէն Չաթալճա խաթինքէամաթը հասար ֆասլըն սախիլինտէ պուլունտուգ-լարը, պինաալէյհ, ասքէրի չահանէ, խա-թինքեամաթը մէզքիւրէյի թախլիէ խըլաճագ տըր : — Իսթանպօլ էօնիւնտէ պուլունան Բուսս ասքէրինէ գումանտա իտէն ժէնէրալ Սգօպէլէֆ օլուպ, Կէլիպօլու խաթթընը մուհաֆազա էտէն տիւիզիէ Բուսս Ֆըրգասընա տա ժէնէրալ Կուրքօ գոման-տա իթմէքտէ տիր :

Հասար ֆասըլ թայիէն օլունտուղու սը-րատա Սէրվէր վէ Նամըգ բաշալար հազա-րաթը Եանիսէ մեսաֆէտէ ճարթլարը զեաս-րընը գաթիյեն գարարլաշտըրմըշ իտի Բուսս մուրախխասլարը իլէ մուզագէրէթ պուլու-նամագլար տըր : Միւզագէրաթը մէզքիւրէ իսթիկաբալէն օլաճագ իւզրէ էքի եա իչ հաֆթա տէվամ խըլաճագ տըր :

Իշի պիլէնլէր Բուսս գումանտանը, ան-սագիւք խասըլ էյլէտիկի հարպ գազանմա-նընտան բրենս Բըսմարք Օպօլէնքիին իլէ պա-րոն Նիքոլայ պու սապահ Էտիրնէտէն պու-րայա կէլիպ Օթէլ Բօեալ նամ լօգանթա-եա ինմիշլէր : Րիվաէթէ կէօրէ, պուն-լարըն արզուլարըն պիր գաչ Գարաապաղ գապիթթի կէլիպ Պալը Սէրասքէրի իլէ սիւլ-թանիդաղ Արնավուդլուգ վէ Հէրսէքլիտ թէթքիգ Արնավուդլուղ վէ Հէրսէքի Թայէրին, վէ իճթիմալ էն հասար ֆասլըն թայիէն ժէնէրալի Գասպարազ սինօրընտա պիր մըգտար էսքի թէրբիյէլի թաշինինտէ խուսուսա օլունաճագ տըր : Պիր Օսմանլը ժէնէրալը իլէ, բըրթօգօլըն սուրէթինի կէթիրէն Իգ-նաթիեֆ Իլէ, միւմասըլէ ժէնէրալ Բուսս գապիթթան-ըն Տէրսաատէթէ պուլունաճագլարը միւշաւիլէթճէ մանէէլէրինէ պուլունաճագ-լար տըր :

— Թըրնովա միւթասարրըֆը Սաիտ բա-շա հազրէթլէրի Տէրսաատէթէ ավտէթ վէ մուվասալէթ էթմիշլէր տիր :

— Օսմանիէ զըրհլը գօրվէթի Եէմէնտէն կիւն Աթէր գարըսընա քէօրֆէզինտէն կէ-չէր իքէն քէօրֆէզինին պիր բաշխասընը պա-թըրմըշ օլտուղունտան թամիրաթը իք Մա-լօ-նիւճէ գատար մէգպիր քէօրֆէզինտէն քիւնէ կէչիրիլմէճէք տիր :

— Զաղը նաիպ կրմէսի էքի Նեփէր խըր-սըզ, Պէյօղլունտա Թօրլը-Պազը սօգաղըն-տագ վագ, պիր խանէյէ չաղլը խանէյէ ինէ-տիլէն իլէ չէգէմագտա իքէն, իւմիտ գալ-տըրմէ Քէլէրէք, խըրսըզլարտան պիր իքի-սինէ եա կիրիֆթ իտմիշլէր, Հալպու քի չաք-իլէրինէ գատար չէգըմէտ օլան տիկէր խըր-սըզ, պիւրուն պիր գայթիմլարընը իւգէ-րէգ, պիլիւնէն պիր գաչ պէքլէ, Ֆէրար մուվաֆ-ֆագ օլմուշ տըր : Թուլթուլան խըրսըզ Սաղըրտըլը մագ ուլէդլէրինէն օլուպ, իւյէ վագըթտան պէրի գայիպթա թարաֆէն-տան արանըլմագտա իմիշ :

— Ինկլիթէրրանըն լօրտլար գամարա-սընըն յանվարըն 25 ինճի կիւնիւ վուգու պուլան իճթիմանտա, լօրտ Գրանվիլ, լօրտ Սանտուրիկին պիր սիւալինէ ճէվապէն, պու թարըհ հազրէթին Բաթրաշըն թարաֆընտան պուլունտուղունու Տէրսաատէթ սէֆիրինէ Սինատա Տարտանէլ պողազընտա օրտաալըլա աէլէյինի պելլետէն, Զանագ Գալէսի վէ կէճիտ իլէ իթմանտաս կէմի իթմէթի իմգեանտարլըղըն թատապղա էմր վէրիլմիշ օլտուղունու պէեան էյլէմիշ տիր :

— Բէթէրսպուրկ Յաթոնք ղազէթա-սընըն, Էտիրնէ օրտուսունտան կէօնտէրիլ-միշ մէքթուպ սապը չատմանին մէքթուպ էօրտուպունտա ճէմալէլէրին պէեանը տըր :

«Էտիրնէ կիւն, Բուսլար Էտիրնէ-եի իշղալ էթմէտէն էվվէլ, վէ Էտիրնէ բուսս օրտուսունին ասքէրլէրի պէյմէրլիքլէր նամընտա, տէվլէթը Օսմանիէ մէխթուպէ իլէ պիր իւսթիւն գոմանտան հէյէթին մանտուր վէ մասաֆէ թէլէկրաֆ վասըթասըլէ, Տէրսաատէթտէն Պապը Ալիտէն խաթրիւնա, մէմուրին Թէսլիմ էյլէմէքթէ իտի : Պու ֆըրգանըն պիր եա ինկ վէքթէ թէսլիմ էյլէմէսի, Էտիրնէ գալէսինին էլէ կէչմէսինտէ պէլի գոլայլըղ վէ իսթիֆատէ սաղլամըշ, էք չէհրին ըսլահը Բուսլարա կէչմէսինին ճէնէրալ Թէսլիմ էյլէտիկի մէքթուպու էհալինին տէխի պուլունմուշ, Գօնթինենթալ տէվլէթլէրին պէյանընա կէօրէ ինկիլթէրրանըն թարաֆտարլըղը աչըքա պէլլի իտի :

«Հէր թարաֆտա, պիր թաղըմ գա-չըգ վէ չօլուգ չօճուգլարը, արզ ալըր-թէ ճէպհանէմին ինտինտէ Փէտէրպուրկտան ֆէ-թէ եանլըշլըքլարընը գէօրիւլմէքթէ իտի :

«Թօփ աթըլէր, կէօրիւլիւն իչ ասքէրլէր օտա իչինտէ տուրուեօրլար տը : Շու պիլա-տըն գասապա ալտըրմըշ տըր : Շու միւթա-րըգ իզինլէրինէ, չէհրի իւզէրինէ վէ էտիր-նէտէն չէհրին մէ թարաֆընտա էօտուրմէ իւ-զինէ կիւնտէնպէրի իչի, պիր մաչճէ չօգ, պիր թագըմ էվլէր ալտըգլարընը իւզէրինտէ ասքէրի օթէլլէր ալտըգլարընը պիր գաչ պէօլիւքլէր ալտըգլարընը թէճաւիւզ էյլէմէքթէ իտիլէր :

«Այթըրըն կիւլլէլէ, փիշմիշ թաշտան պիլ պիւրիւքլէր, սէվգիլի թէօփլար պիր թիւրլիւ ալթընտա կէօրիւլիւեօր ալտըրըլըպ, պէօլիւքլէր պէնի էլէմէգ, Մէյտանը ալթըն պիր եէրտէ, Էտիրնէ պէլլիքլէրինէ իւզէրինէ ալըպ պէօլիւքլէր կիտիլէր :

«Ասքէրի միւթէհէֆֆիզին տախի, իս-թաթիսթիկլէր պուլունան Թիւրքիէ ըսքէնտէրլէրինէ վագը սալըրնէլէրի, Թէճրիպէլէր պուլունտուղու հալտէ, կէօրիւլիւլէր պուլունմագտա, Եէնի պիր կիւզէլ չէհրէտէ էօպէք պուլունտուղու տըր :

«Պէք էվվէլ միլլէթ իչ եաշամաքտա, Նէ պէօյլէ պիր Թէլէկրաֆ օլան նաթիճէլէր սամաթը ալըլաճաղը, պէօյլէ պիր վագտա իւզէրինէ թամամ սէֆալէթէ մէյտանա իչ վէ ալթըն չէքմէկլէ թէթէրիք կէօրիւլիւյօր :

«Տէքեմպէր 30 տա Ղուլէրա կէլէն Թօփ աթըլէր, Փէրատայ կիւնիւ պէօ-լիւք պիր Ֆիլիպէ տախի մէօհրիւլ օլունաճաղ սատըր ֆագաթ պէօլիւքլէր մէնֆաաթլարընտան էօնէ ալըպ պէօլիւքլէր ալթըն :

«Վէ պու կիւլլէնին էթրաֆընտա պուլունան պիր մըգտար ասքէրլէրտէն, իտօրթ նէֆէր մէգթուլ, վէ էքի նէֆէր մէճրուհ օլմուշ տըր : Պու պիչարէ թէրքիպ վէ պիր կիւնիւ սալըմ կէօրիւլիւլէր պէլլի էսքի մէթրուքլէրի վէ փարա պէօլիւքլէր պէօլիւքլէր տըր :»

ՄԷՃԼԻՍԻ ՄԷՊՈՒՍԱՆ

(Մանզումէնին 3659ունճու նումէրօսունտան պագըյէ)

Տէրխասաէթյէն Ցակոբ էֆէնտի · — Մալիւմինիզ տիւր քի պիզ նումէգու ձիւմաէունա խիծմայէն պիր Թէշէքքիւրնամէ Թագտիմ իթտիք · մէգքիւր Թէշէքքիւրնամէտէ միւքիմիգին խուլաճաթընա տայիր շօգ շէյլէր սէօյլէտիք · շիմտի Թասաա իժմէկէ ճաճաթ եօգ տուր · Մէշէմմէտ Ալի պէյին գրաաթ իթտիկի նումէրօնուն պաշը եէրինի կէօրտիւմ քի , օ Թէշէքքիւրնամէնին մէվատտընտան տըր · էֆէնտի ճէմալ միրմէ՞ք մի իժմէկօր · էմմա, էմմէլա պէնտէնիզ արզ իտէյիմ քի , էկէր պու լայիճանըն իչինտէ տինէ Թօզունուր պիր շէյ վար իսէ, էնճիւմէն անը էլյէթթէ Թէֆրիգ վէ Թէմեիզ իտէր , պիզ տէյի՞լ մի իտէքքի , բատըլաճըմըզտան , արալիսի վէ վագըֆը իսլաճ իթմէն տէյի իսթիտա իթտիք · պիզ պունու իսթիտա իթմէտի՞ք մի , մատամ քի պիզ պունուն էսասընը գապուլ իթտիք , շիմտի փիւրուսթընը՞ մը գապուլ իթմէյէճէկիզ · խուլաճաթ իւգէրինէ , պիրիսի շըգըպ տա պիր շէյ սէօյլէր իսէ , մէկէրշի իսէԹա՞ մը իթմիշ օլուր · պէնտէնիզ պուրայարընը աննաեամատըմ · վէ պունու ղայէթ մուճագգագտէ մաճօբէմէ իթմէլիյիզ · վէ պէնտէնիզին անլաեըշըմա կէօրէ , պու իշին իչինտէ , ագայիտի տինիյէյէ Թօզունուր եէրի վար իսէ , անը էնճիւմէն Թէֆրիգ իտէր · եալընըզ խատրէ վէ գափանինէ աեիտ օլան եէրլէրինի միւզաքէրէ իտէրիզ· էնճիւմէն կէօթիւրիւր , եանըլշ անլատըղըմըզ վար իսէ իսլաճ իտէր · եօլունտա իֆատէ իտէր · իշ պուրատա կէլիր , վէլճասըլ պէնտէնիզ պունուն էնճիւմէնէ կիթմէսինի մագուլ կէօրիւրիւմ · Թօզունուր պիր եէրինի տէ կէօրէմէեօրում :

Եէնիշէճիրլի գատէ ճաճի Աճմէտ էֆէնտի .—Պիզ խուլաճաթը իսթէեօրուզ · խուլաճաթտան գաչմաեօրուզ · խուլաճաթտան քի՞մ չէքինիր էֆէնտիմ · պիզ խուլաճը իսԹէրիզ , խուլաճը սէվմէյէն աճէմ , ատէմ տէնիլի՞ր մի :

Րէյիս էֆէնտի · — Էկէր ճէյէթէ պու մատտէ անլաշըլմը տըր իսէ , էնճիւմէնէ ճավալէ իտէ կէշէլիմ:

Ուսմա · — Անլաշըլտը :

Րէյիս էֆէնտի · — Շիմտի մատամ քի Թէալթի օլունան էֆքեարտա , իչին նէ օլտուղու անլաշըլտը , ճէյէթէի ումումիյէտինճէ , շէրէ շէրիֆէ Թօզունուր պիր ավալ վար իսէ , անը պիր Թարաֆա պըրագարագ , քէնտիմիզին միւճէթաճ օլտուղումուզ խուլաճաթա միւթէալլիգ օլան ֆըգրասընը , ճէյէթէ արզ իթմիշ իւգրէ , պու լայիճանըն էնճիւմէնէ ճավալէ օլունմասընը, Թէնսիպ իտէ՞րմիսինիզ :

Ճէյէթ . — Էվէ՛թ , էվէթ :

Րէյիս էֆէնտի — Շիմտիյէ գատար պիր գաչ քէրրէ սէօյլէնտիկի կիպի , էնճիւմէն վազիֆէսինի բէք ալա պիլիրլէր · օ լայիճա իչինտէ , ագայիտի տինիյէ վէ սայիրէյէ Թէալլիւգ իտէն պազը եէրլէրի օլտուղու կիպի , պազը իշի շէյլէր տէ վար տըր · Ֆէնա շէյլէր վար տէյէրէք , ճէփսինի աթմագ Թէնսիպ օլունմազ , վէ մատամ քի ճէյէթճէ պիր Թագրիր սէօյլէր ճիբէեան իթտի , էնճիւմէն պունու Թէմեիզ վէ Թէֆրիգ իթսին , ճէյէթէ արզ իթսին , վէ ճէյէթ տէ անըն իւգէրինէ միւզաքէրէ իտէր · իսթէրսէնիզ էնճիւմէնէ ճավալէ իտէլիմ :

Ճէյէթ . — Բէք միւնասիպ :

Թունա վիլայէթինտէն Գագանճեան Ցակոբ էֆէնտի , չու աթիտէքի մէգալէյի իրատ իթմիշ տիր ·

«Մէճմուրլարըն խիթաբաթ վէ տայի իսթիխտամը ճագգընտա ճէրճեան իտէն միւլաճազա իւգէրինէ , պէնտէնիզ տախի Թունա մէշճուսիմ օլան աճվալը , պիրազ պէեան իտէ , րէֆիգայի քիրամը խատըրտար իթմէք իսթէրիմ,

«Մալիւմ տիւր քի , Թունա վիլայէթի , պիրինճի վիլայէթ օլուպ , տէվլէթ վէ միլէթ Թարաֆընտան , միւեօնլարճա զուրուշլար սարֆըյլա կէօսթէրիլէն շաճճա փէտաքեարլըղլար իւգէրինէ , նէֆսի Րուսճուգտա ըսքիւր վէ իճտատ իչին միւքէմմէլ խուլաճաթխանէլէրիլէ , մարանկօզ , վէ տէմիրխանէլէր , վէ փասլրգալար ինշաա , վէ մաթպաայի տիւէլէթ մուաթի ղօճա պիր մաթպաա , վէ եէթիմ վէ մէնաֆի սանտըգլարը Թէէսիս օլունարագ , պունլարըն ճէր պիրինին այրը այրը վէ քիւլլիյէթլի սէրմայէ , վէ մախսուս խատրէլէրի օլտուղու ճալտէ , շիմտի աճապա պունլար նէ՞ օլտու . ճիւմլէսի մաճվ օլտու կիթտի : Տիւշմէ՞ն ծօթիլա իթտի , խա՛յր · Րուսճուգ էլան էվէլքիւ տիր , վէ Րուսիա , իլանը ճարպընտան խայլիճէ սօնրա Թունաեը կէչիփ , վէ Րուսճուգու Թօբա Թութմազտան էվվէլ , ճիչ օլմազ իսէ , պաթ վէ էաէվամըն սանտըգլարը պիր էմին մաճելլէ նագլիյէ , ճըֆզը միւմքին իքէն , Թօբ աթըլընճաեա գատար , ճալպէ պըրագըլտը · Թէմամ կիրիւտի գօրտու , մաթպաա իտարէսի տէֆԹէրլէրինի եագտը · Եէթիմլէր սանտըղը գասաթյէլէր Թարաֆընտան գըրըլըպ , նուգուտը մէվճուտէնին նըսֆը սիրգաթ օլունտու :

«Կէշէն սէնէ , Եվրոպատան իւչ եիւզ պին զուրուշա ճէլաթ օլունան չուճա փարչէգասը էտէվաթը , ճէնուզ սանտըգլարը աշըլմազըղըն , մաճվ օլուպ կիթտի : Թունա տէֆթէրտարը , սէքիզ սէնէտէն միւթէմատի օրատա օլուպ , վիլայէթի մէզքիւրէնին քեաֆֆէյի աճվալընա մաթլա օլմուշ իքէն , Թունա կիպի մուամէլաթը գօլայ պիր վիլայէթին Թաճսիլաթընա , նէ տէրէճէլէրտէ չալըշըլտըղը , շունունլա տախի իսթիտալ օլունապիլիր քի , պու կիւն միլեօնլարճա էմվալը խազինէ միւլթէզիմլէր զիմմէթլէրինտէ չիւրիւտիւ գալտը · ճաթթա աղնամ րիւսումու , ճէր սէնէ մարտ իւթիտասընտա Թատատտ վէ Թաճսիլ օլունմալը իքէն , տէմմ Թէգայիւրա ճաօճ պիլէ , աղնամ վարիտաթընըն պիր գըսմը ազամը տախի , միւշմէնին Թէճաճվուզունա տէքին, արանըլմատըղընտան , տէմմէթ պունտան քիւլլիյէթլի միւթէզարրըր օլտու :

. . . .

«Պուլէատա արզ իւլէտիկիմ իւգրէ , էնԹիմէր սանտըղընը գըրըպտա նագտը մէվճուտունու սիրգաթ իտէն գաթիլլէր Րիւաթ է չալըշ , վալի Աճմէտ բաշա Թարաֆընտան ձէգալընըն Թայի՛նիյէ , սունտան իւչ այ էվէլ , գաթիլլէ նէզարէթինէ կէօնտէրիլիփ ճալտէ , մէրգումի շավուշուն , ճէր նասըլսա , ուսուլի Թախլիյէ ղըլընտըղընը , պուրատա կէլտիկիմէ կէօրտիւմ · Պէյլէ պիր սարիգին նէ սուրէթլէ Թախլիյէ իտիլիտիկինէ , նէզարէթի միւշարիլէյճանէն սիւալ օլունմասընը , նիտապ իտէրիմ , շիւնքի · չու սանտըգտան սիրգաթ իտիլէն իւսպ աչէ , պաշը պիթմէմիշ նէթիմ աչէսի տիր (1) :

Րէյիս էֆէնտի · — Պիր գաչ Ֆըգրաեը ճավի պուլունմագտա օլտուղունտան , Թէնսիպ իտէրսէնիզ (եանի , միւնասիպ կէօրիւրսէնիզ , տիմէք տիր) , լայիճա էնճիւմէնէ ճավալէ իտէլիմ տէ , պիր Ֆըգրայի մախսուսէսինի տախի , գայիթիյէ նէգարէԹինէ կէօնտէրէլիմ :

Ճէյէթ · — Բէ՛ք ալա :

Մանուկ էֆէնտի · — Մէարիֆ խուսուսունտա պիր չօգ շէյլէր կէչտի · պու պապտէ պու ճէյէթի քիրամէ արզ իտէճէկիմ բէք չօգ սէօյլէրիմ վար , պունուն իճրասը իչին , մէարիֆ նէզարէթի ճէլիլէսինտէն խիթիզաճ օլունաքի , Թաշրալարտա վիլայէթին պիրի խարըճինտէ պուլունան մաճելլէրտէ , նէ գատար խալգըմըղտա , նէ գատար օղլու վէ եալան վար իսէ , կէլէճէք սէնէ իչին , պիր սթաթիսթիգ եապըլըր , օնա կէօրէ Թաամիր էֆքեար օլունսուն · պունու իսիթարտան միւրատըմ , ճէյէթի քիրամ գապուլ իտէր իսէ , պունուն սատարէթէ պիլտիրիլմէսինի րիճա իտէրիմ · պու պապտէ օլան միւթալաայի միւֆասսալէմի պէեան իտէճէկիմ (2) :

Րէյիս էֆէնտի · — Պու պապտէ միւթալաանըզ վար իսէ , Թաճրիրէն վիրիլիր · ճէյէթէ արզ իտէրիզ , պատէճու իճապ իտէն մաճելլէ ճավալէ իտէրիզ :

---

(1) Էյլէ պիր վալի միւլաեէթ Թարաֆընտան կէօնտէրիլիփ տէ , մաճալլէ իճրա իտիլէն եէթիմ աղճէսի խըրսըզըն պիլէ , խիթամըօլ կիպի պիր լայիթ աթէմս , տէպիր Թախլիյէ իտիլմէսի , տօղրուսու , ճիչ պիր աղլ ու իւնսաֆըն գապուլ իտէճէքի շէյ օլմատըղը կիպի , տաճա ճագգ ու ատալէթ իգթիզասընտա , գայիթիյէ նէզարէԹինտէն , եալընըզ պիր սիւալ իլէ իքթիֆա օլունմաեըփ , իւլա գանուն նագըր մաշա կիւնաճքեար գուրթարըլմազ իսէ , մէճլիսի վէ մէէմուրինի իլէ պիրլիքտէ մաճաքէմէյէ չէքիլմէսի , վէ չալըշմա ազճինին ռէ անլըրտըլըն պիլտիրիլմէսի լազըմ տըր:

(2) Մանուկ էֆէնտիյէ խուսուսի վէրիլէն քի , փագատ մի՛ք ու մըլլէթին պիրինճի իճԹիեաճը մէքթէպլէր տիր , վէ սթաթիսԹիգտէ բէք լազըմ տըր · լաքին , գապլէն սթաթիսթիգէ միւրաճաատ իտիլմէքսիզին տախի պիլինիր քի , Թէքմիլ մէմլէքէթ մէքթէպէ միւճթաճ տըր · օգուր եագար եիւզտէ պիր տաճա պիլէ եօգ տուր · վէ շիմտիյէ գատար կէլէն կիտէն միւքէլլէֆին պիրինճի վէ էն պիւյիւք գայտտա եէթէ պու տուր :

Օզուեան չօճուղլարըն , վէ եախօտ օգուեուլ եագմագ պիլինէլէրին սթաթիսթիգինի եապըլմագտան էվվէլ , պիր քէրրէ նիւֆուսուլուգ սաեըլընը պիլմէլիյիզ · պիզ էօյլէ պիր խալգըզքի , շիմտիյէ գատար ճէր սէնէ , բէմ պուրըլըմըզ ճայվանլարը սաեա կէլտիկիմիզ Թագտիրտէ , ճիչ պիր աչըգ էնէմմիյէթ վիրիլմէտէ , քէնտիմիզին սաճիճ սաեըմըզը պիլմէքլիկիմիզ չալըշմըշ ըզ :

ՁԷՐԲԻՍԼԷՐ

Զարշէմպիճ կիւնքի մէճլիսի մէպուսանտա , միւճաճիրինին խիտան իժթիրիմիէսի ճագգընտա , խայլիճէ միւզաքէրաթ կէչտիքտէն սօնրա , պունու լաեըգըյլա Թէտքինի տէ պիր լայիճա գալէմէ ալմագ իւգրէ , պիր գօմիսիօն մախսուսա ճավալէ գըլընմասընա գարար վէրիլմիշ տիր :

Շիմտի միւզաքէրաթտա , մէրգումամ միւճաճիրինին , չու եա պու Թարաֆա կէօնտէրիլմէսի սէօյլէնտիկի սըրատա , պազըլար Արապիսթան Թարաֆընը միւնասիպ կէօրիւպ , վէ սայիրէլէր տախի օրանըն սըճճաթ օլտուղունտան տաեանամազլար տէմի՛շ , վէ պազըլար տախի , սանճագլարա խիթիտատընա կէօրէ Թէվզի իտիլմէլէրինի Թէքլիֆ իյլէմիշ տիր :

Պու մէսէլէ ճագգընտա , շիմտիյէն պիր ուֆագ միւթալաա պէեանընը էնէմմիյէթյէն ատտ իտէրիզ :

Պու միւճաճիրլէր իքի Թայֆէ , վէ եախօտ իքի ճինս տիր , եանի պիր Թագըմը պիրգիմ պիլտրիլմիզ գուզու կիպի տինտար , էշիր էրզ , քիմսէնին ճագգընը եէմէզ , քիմսէնին գալպինի գըրմազ , վէ սըգլարտան պէրու վաթանտաշլարըմըզ , վէ պէլքիտէ պիր տէրէճէյէ գատար գանտաշըմըզ օլան միւսլիմանլար վէ եախօտ տաճա աշըգ սէօյլէյէլիմ Թիւրքլէր տիրլէր քի , պունլար ճէր գանղի Թարաֆա կէօնտէրիլսէլէր , քիմսէյէ պիր գարարլարը Թօզունմաեաճաղընտան , ճէր քէօրին քէմալիճմէնունիյէթլէ գապուլ իտէճէքլէրի , վէ իգճարը րիգգաթ վէ միւավէնէթ տախի խէյէնէճէքլէրի պի իշթիպաճ տըր · ճալ պու քի տիւկէր իքէնձի Թագըմ , պիր գաչ ճինս խալգտան միւրէքքէպ պուլունուպ , փագաթ, ալէլումում Չէրքէզ իսմի վիրիլմէքտէ օլանլար տըր քի , պունլարըն իչլէրինտէ , նէ միգտար էշիլ ըրգ , վէ խայինիլէ խուրսըզլըգ իժմէքսիլին , ակնլարը Թէրկին եաշաեան վարուր պիլմէզ իսէքաէ , չունու բէք ալա պիլիրիզ քի , բէք չօգլարը , սըրֆ խայճիլէ վէ խուրսըգլըգ իլէ եաշամագտա օլտուղլարընտան , եիւկէրմի սէնէտէն պէրու , ճէր նէրէյէ աեագ պասմըշլար իսէ , օրանըն ումում էճալիսինին , եիւզլէրճէ սէնէլիք բաճաթընը պօզմուշլար , վէ կիճէ կիւնտիւզ լանէթլէր օգումալարընա սէպէպիյէթ վիրմիշլէր տիր:

Խալամ վէ Խրիսթիեան , պունլարըն եիւգիւնտէն կէօրիւպ վէ իչլէրինտէ պուլունուպտա , Ալլա՛ճ պէլալարընը վէրսին , նէրէտէնտէ կէլտիլէր , պէյի Թէշէքքիւր վէ սաա ու ֆէրեատ իթմէյէն եօգ տուր :

Պագըլար տէրլէր քի , Չէրքէզլէր իյի ատամլար տըր էմմա , Չէշէնլէր ֆէնա տըրլար , Ապազալար ֆէնա տըրլար , վէ ֆիլան ֆիլան ճինս ու գավմլար ֆէնա տըրլար· ճալպուքի խալգըմըզ պունլարըն ֆարգընտա օլմատըղընտան , ալէլումում քեաֆֆէսինէ Չէրքէզ իսմի վիրիլմիշ իսէ տէ , իչլէրինտէ պուլունան Թաթարլար ֆարգ օլունմամագտա տըրլար , վէ պունլար ալէյճինտէ Թէշէքքիւր օլմատըղըտան պաշգա , շալըշգան ատամլար տըր տէյի Թաճսին տախի օլունմագտա տըրլար :

Էսէֆ օլունմաղա եէրի չօգտուր տըր քի , Չէրքէ՞զ մի տէրլէր , նէ տէրլէր , մէգքիւր Թագըմ , եիւկիրմի սէնէտէն պէրու , նիչէ եէրլէրին խարապընը մուճիպ օլտուղտան , վէ պազը մաճէլլէրտէ , տամըրղագ կիպի քէօկ եէթլէշտիրէք , եիւրիւք ալըգ ու իթտարը , կիպիճէ աեվամ իլէ տաճա գիւեաամ իլէրու կէօթիւրտիւքլէրի պասըղա , պու ալէմա , քէմալի Թէէսսիւֆ իլէ իսիտիլմիշ օլուպ , վէ ճալքա իսիթմէքտէ վէ րիվայէթին տինլէնիլմէքտէ օլտուղունա կէօրէ , օրատսի չաճանէլէրտէ , պունլար Թարաֆընտան պիր չօգ ղըյրէթ վէ խարամէթ պուճարա կէլէճէկի էմլի օլունմագտա վէ պէքլէնիլմէքտէ , վէ Թիւրքէձ գավէլ ալմարտա , մէտաճ ու սէճալարը տըր ամէլարտա գատար շըզմաթտըրմատա իքէն , բէք ալլար միւրթէվէնա Թաճթալըգը Թագտիրտէ , էքմէլիքի , եագըլ եագմագ վէ շալըշ չըրըլմագտան պաշգա ճիչ պիր իշէ եարամատըգլարը ճէյճէ տուրսուն , պազը եէրլէրտէ , սապըրլը Շաճանէյէ վէ գոմանտանլարա պիր եիւզ օլմուշլար տըր , շիւնքի պիր Թարաֆտան տիւշմանլըգ մուգավէմէթէ չալըշտըքլարը ճալտէ , պիր Թարաֆտան տախի , պունլարըն ֆէնալըգլարը էօնիւնիւ ալմագըլըգա մէճպուր օլմուշլար տըր :

Էկէր պէյինլիմաճ սէօյլէնէնլէրտէ միւպալաղա եօգ իսէ , պունլարըն էն ֆագըրը , պու միւճարէպէտէ , Խալամ վէ Խրիսթիեան զէվալլըլարըն մալլարըեըլա, իճեա օլմուշլար, պէլքի պաշտա օլմուշլար տըր , վէ Թիւրքլէրէ գարշը Պուլղարըլզ իճրա իտիփ, վէ Պուլղարլարա գարշը տախի Թիւրք իսմինէ օլարագ գուլազլար իշթիմէլիշ ֆէնալըգլար իճրա իյլէմիշլէր տիր :

Վէլճասըլ , պունլարըն ճինսինտէն զօնագլընտա պիր եա պիր գաչ ճարիյէ պուլունարագ , ճագգլարընտա պիր նէվի ճիւսնի Թէվէճճիւճ բէյտա իթմիշ օլանլարտան մաաատա , Թիւրքիւմըզտա , ճիչ պիր խալգ պունլար ճագգընտա ֆէ սէօյլէմէքտէն օլմատըղընտան , ճէր գանղի Թարաֆա կէօնտէրիլսէլէր , իւք կիւնիւնտէն տանէմ մէմնունիյէթ վէ էնվայի Թէշէքքիւրէ սէպէպիյէթ վիրէճէքլէրինտէն, վէ պուլունտուգլարը եէրի խարապ իտէճէքլէրինտէ, արթըգ շիւբհէ գալմամըշ օլտուղընտան , պիլքի , պունլարըն քեաֆֆէսի պիրլիքտէ, եագընլարընտա խալամ վէ Խրիսթիեան պուլունմաեան , վէ ճէմ ճիվար գօմշուլարը տախի պունլար կիպի շաարալըճարէ իլէ պէյ վէ եաշան սուրէթտէ կէշինէճէկլէրի պէլլի պուլունաճաղը քէ հիւք իժմէքի լիւ հէրս ու Թամալընա տախի գօղըշմայիշլըրը , իմթիմալ էն խալի տէյիլ տիր · վէ Թարիխլէրտէ պունունտա էմսալի էօկլէ տէյիլ տիր · իմտի , պու խուսուսու իւգէրինէ , մէպուսանը քիրամըն , խասսէթէն վէ ամիգանէ , պէլ խուսուսու Թաշրալը օլապ վէ Թաշրանըն անվալինէ վագըֆ օլտուղլարը մէճելլէ , նագարը տիգգաթլարընը ճալպ իտէրիզ :

* * *

Խալթէ չարշէմպիճ կիւնքի մէճլիսի մէպուսանտա , պու մէսէլէնէ տայիր ճէրեան իտէն միւզաքէրաթըն սուրէթի , Լա Թիւրքի ղազէթասընտա կէօրիւլմիւշ օլմալէ , Թէրճէմէ վէ նագլի միւնասիպ տատտ օլունմուշ տուր ·

Գօճա մէպուսու Ամօնաքի էֆ. — Գալէթա ղազէթալարընտա օգուտում քի , Չէրքէզլէր եագընտա իթմիշ օլտուղլարը քիլիսէլէրին մուգատտէս գապլարընը , վէ էկպիսքոպոս ռուճանիլէրինի պէնէն սաթմագտա իմիշլէր : Եանի , ֆէնա իւլէթի մուճիպ օլան չու ճալին էօնիւ ալընմազ իսէ, լազըմ կէլէն մաճելլէ միւրաճաաթ օլունմասընը մէպուսանը քիրամտան րիճա իտէրիմ : Պու Չէրքէզլէր , շիմտի տէ , Անատօլուտա Նազլ իտիլիփ , քէօյլէրտէ եէրլէշտիրիլիփ իսքեան իտիէօրլար: Պու ճալէ եագընտա օրլարատա տախի եագմագըլըգա պաշլայաճագ տըրլար : Պունլարը պու սուրէթլէ պիր մաճէլլէ Թէվթին Թէրթիփինա իտէ , պէշէր ալթըշար ֆամիլեալըլը , էնիտարիքէրինտէ օլան ուգադ գաբրիքէլէր Թէվզի իթմէք տախի միւնասիպ օլուր :

Տէրխասաէթ մէպուսու Ցակոբ էֆ. — Չէրքէզլէրին սուն ֆիւնայիլէ սաթմագլարը ճայվանաթա տայիր ճէնուզ ճիչ պիր Թէա-

պիր իթթիֆաք գըլընմասըը տէրխաթըր իթ տիրիր ։

Րէյիս. —Պու մէսէլէ հագգընտա միւզա-քէրէ պագը մալումաթ իթա խուսուսըրըմ ։ Չունքիւ մէթ, պունլար հագգընտա պագը թէտապիրլէր իթթիխազ կըլընմըշ տըր ։ Րէ-յիսի միւքելլա հազրէթլէրի, չու հայվանա-թըն պունտան պէօյլէ սաթըլմամասը իչին, գաթիէն էմր վիրտիգլէրինտէ, պէնտէնիզ հալըը խուսում ։ Պու հայվանլար, խթէնիլ-տիկի վագըթտա քէօյլիւլէրէ իատէ օլուն-մագ իւզրէ, թարաֆը հիւքիւմէթտէն հըֆզ խոլինճէքլէր տիր ։

Րուսճուգ մէպուսու Բէթրագի էֆէնտի. —Խոթանպօլ չէհրի վասի պիր սալխանէ ետ-տէօնմիշ տիր ։ Պիճախմը սօգագլարտա հայվանլար պօղազլանմագտա, վէ օգգասը 2 զուրուշա գատար էթ սաթըլմագտա տըր։ Քէօյլիւլէրէ թա սայիրէյի մէպուսանա գատար, պու սուրէթլէ պօղազլանմըշ հէ-լիտէն գիէատէ էօլիւք կէօրտիւմ ։ Շու հայվանլար հալէա սաթըլըեօր, վէ սիզին սէօյլէտիկլէրինիզին հիչ պիրի իճրա օլուն-մաեօր ։ Պունտան պաշգա տիկէր պիր միւ-թէնա մէսէլէ տահա վար տըր քի, հէյէթ-թի մէպուսան անը տախի թահթը թէզքէ-քիւրէ ալմալը տըր ։ Շէօյլէ քի իշ պու եազ-մաճը, վանչի վէ խային Չէրքէզլէր, իսի-տիկլէմիշ օլան հարաքէաթը զալիմանէյի իճ-րա իթմիշտէն սօնրա, Խոթանպօլա կէլ-տիկլէրինտէ տախի, էրքէք վէ գըզ, պինլէրճէ մասումլար ղասպ իթմիշլէր տիր, վէ պու կիւն-քի կիւն պու չօճուգլարը էսիր կիպի սօգագ-լարտա սաթմագտա տըրլար։ Եըմէնի վէ Րում միլլէթլէրի վէ աւէլխասսա Րում միլլէթի, Բաթրիգխանէլէրի վասըթասըյլա, պու պի-չարէ մասումլարըն պիր մըգտարընը սա-թըն ալմըշլար տըր։ Հալ պու քի, Չէրքէզլէ-րին էլլէրինտէ հէնուզ, էրքէք վէ գըզ 3000տէն միւթէճավիզ չօճուգ չօճուգ պու-լունմագտա տըր ։ Պիր թագըմ Չինկեանէ-լէր տախի վար տըր քի, անլէր տէ պու-սուլ ու իթանը խոնեօրլար ։ Զապըթա թարաֆընտան, պիր քըրրէ պունլարըն մա-...լէրի թահարրի խուլուսիւնտէ, 500տէն միւթէճավիզ Խրիսթիան չօճուգու պուլու-նամագ տըր քի, եազմաճըլար պունլարը տախի քէօյէվէ վէ էսիրէէ հաբ իթմէք-տէ տիրլէր ։ Մէպուսանը քիրամ, աէթ-տէվամ հայվանաթ մէսէլէսիյլէ իշթիղալ ի-տէճէք եէրտէ, պիր ազ տա ինսան ճինսի օլան չու մախլուգաթ հագգընտա նազարը տիգգաթըլը չէվիրմէլի տիր, չ–նքի, պու մախլուգաթըն մուպաաէասը, պիգիմ իչին պիր նամուսսուզլուգ տըր։ Պինաէն ալէյհ, պու սէֆիլլէրին գուրթարըլմասը, վէ միւ-թէճասիրլարըն սայիրլէրէ խարէթ օլաճագ սուրէթտէ ճէզա կէօրմէսի իչին, տէր հալ Պապը Ալիէէ պիր թէզքէրէ եազըլմասընը թէքլիֆ իտէրիմ ։

Րէյիս. —Պունլար չայեանը թէէսսիւֆ աճվալտէն տիր ։ Հէյէթի մէպուսան պու պապտա գիէատէսիյլէ էսէֆ պէեան իտէր ։

Հալէպ մէպուսու Նաֆի էֆէնտի. — Խոլամիէէթ Նամընա պիզ պու վուգուաթ-լարը աէնէն թասդիգ իտէրիզ ։ Խմտի, պու մէսէլէյի տէրհալ Պապը Ալիէէ պիլտիրմէ-միզ լազըմ տըր ։

Խոթանպօլ մէպուսու Ցաւոր էֆէնտի —Պու մէսէլէտ տայիր պէյնիմիզտէ չօգ մէ-ֆա միւպահասա իթթիք, անճագ պու կիւնքի կիւն մասատ ալէնի սուրէթտէ մէյ-տանա գօնուլտուղու թագտիրտէ, չու վահ-չիլէրին փայիլէրի ալէյհինտէ պէնտէնիզ տախի լիսանը թանգիրամիզ իլէ պէեանը էֆքեար իտէրիմ։ Սէօյլէնիլէն վուգուաթլար սահիհ տիրլէր ։ Չէրքէզլէր պիր թագըմ չօ-ճուգ չօճուգլարը ղասպ իտէրէք, սաթ-մագտա տըրլար ։ Խմտի, պու կիպի չէյլէ-րէ միւսաատէ իթմէք, էրքէք հէյէթի մէպուսան, վէ էրքէք հիւքիւմէթ իչին պիր նամուսսուզլուգ տըր ։ Պու միւթթէհիմ-լէրի միւճազաթը չիտտէթ իլէ թէէտիպ գը-լըմագ լազըմ տըր ։

Իզմիր մէպուսու Մինա էֆ. —Պու մէս-գուլէթա եալընըզ Խոթանպօլտա տէյիլ, Իզ-միր վիլաէէթ չէհիրլէրինտէ վէ Չէրքէզլէրին պուլունտուգլարը հէր եէրտէ իճրա օլուն-մագտա տըր ։ Իշթէ պիրատէրիմին Իզմիր-տէն պէնտէնիզէ եազտըղը մէքթուպ ։ Պի-րատէրիմ, Իզմիրտէ Չէրքէզլէրին 48 եա-չընտա կէնճ պիր գըզ սաթտըգլարընը պէն-տէնիզէ եազըյօր ։ Շիմտիքի հալ Իզ-միրտէ 20,000 նէֆէրտէն միւթէճավիզ միւ-հաճիրին վէ Չէրքէզ վար տըր ։ Մէմլէ-քէթիմիզ, պու նիզամըզ մախլուգլար իլէ տօլտուրուլմամալը տըր ։

Նաֆի էֆէնտի .—Պէօյլէ վուգուաթ-լար գէքը խոնըլըինտէ, թաֆսիլաթը գաթի-ճէսի տախի պիլտիրքէտ օլարագ իթա խոլընմըլի տիր ։ Մինա էֆէնտի, սաթըլան կէնճ գըզըն խալինի վէ աղըրը վէ սայիրէյի պիզէ սէօյլէմէլի տիր ։

Մինա էֆէնտի.—Պունտա պիր կիւճ-լիւք եօգ տուր ։ Պունտան պաշգա տահա կէչէն կիւն, Չէրքէզլէրին Պուլկարստան խոթանպօլա կէթիրտիգլէրի Ցօննա Նամ գըզ հագգընտա մալումաթ վիրմիշիմ տիր ։

Րէյիս. — Միւզագէրէտէն չըգմայալըմ ։ Իշպու աճվալը միւթէէասսիւֆէ հագգընտա սէօյլէնէճէք բէք չօգ չէյլէր վար տըր ։ Շիմտիքի հալ պիզ Բէթրագի վէ Սիմէօնագի էֆէնտիլէրին թէքլիֆլէրի հագգընտա Պապը Ալիէէ թէզքէրէլէր կէօնտէրէլիմ ։

Խալիլ Ղանէմ էֆէնտի.—Ցէնալըգ պա-թէն օլմուշ տուր, խմտի պունու արթըգ խոլաճ, վէ միւսթագպէլ իչին թէտապիրի լազըմէյի իթթիխազ խոլըմ ։

Պաւէնոլ Չէրքէզլէրին խոքեանընա տա-յիր պիր միւպահասա պաշլանմըշ տըր ։ Գաստամօնի մէպուսու Սալիմ պէյ, Թարա-պուլուսու ղարպտա պարընաճագ վէ գէրր խոնճէք վասի արազի պուլունտուղունտան, Չէրքէզլէրտէն պիր մըգտարընըն օրա-եա կէօնտէրիլմէսինէ տայիր արզու կէօս-թէրմիշ տիր ։ Խալիլ Ղանէմ էֆէնտի, քէն-տիսի Շամտա պուլունտուղու զեման, պա-գը Չէրքէզ բուհեանըընըն օրաեա կէլէ-րէք, քէնտիլէրինէ արազի վիրիլմիշ իսէ-տէ, պունլար օրանըն իքլիմինի սըճագ պուլարագ, Հալէպ թարաֆընա կիթ-տիգլէրինի տէրխաթըր իթտիրմիշ տիր ։ Հալէպ մէպուսու Նաֆի էֆէնտի տախի, Մէօքէնէտէն Պաղտատա գատար վասի վէ էհալիտէն խալի օվալար պուլունտուղուն-տան, օրալարը գէրր իթմէք իւզրէ, Չէր-քէզլէրին օ թարաֆա կէօնտէրիլմէսի միւ-նասիպ օլաճագընը սէօյլէմիշ տիր ։ Պաղտատ մէպուսու Ապտիւլ Րէզագ էֆէնտի իսէ, Չէրքէզլէրին Պէտէվիլէր իլէ եաշաեամա-եաճագլարընը, վէ հէր կիւն պէյնլէրինտէ գավկա էքսիք օլմաեաճագընը իֆատէ էյ-լէմիշ տիր ։ Անատօլունուն էքսէր մէպուսա-լարը տախի, Չէրքէզլէր Անատօլու վիլա-էէթլէրինտէ իսքեան իթտի էլմիքլէրինտէ, պունտան տոլայը քուհուրա կէլէճէք օլան ուղուրսուզլուգլարը մէյտանա գօյմուշ-լար, վէ հալ հազըր հէյէթի մէպուսան, Չէր-քէզլէրին իգամէթի իչին հիչ պիր մահալ պուլունմամասընը թաստիգ էյլէմիշ տիր ։

Մանզումէնին 3661 ինճի նիւսխէսինտէ միւնտէրիճ գայիմէ գօմիսիօնու րափօրթօ-սունուն պագըյէսի տիր .

Իսչիւնճիւ չըգգա կէլէլիմ. էհալի գա-յիմէէ էմնիէէթ խոլը°մի ։ Գայիմէնին նէ մըգտարտա խալագ գըլընաճաղը հագգըն-տա միւշահէտէ օլունան էմնիէէթսիզլիք, վէ մէմլէքէթի չահանէյէ թէտավիւլինճէ պուհուրա կէլէն միւշքիլաթ վէ աէլ աճէլէ գայիմէ սաթըլմագտա կէօրիւլմէքտէ օլան խալէլ աէթ, վէ ումում էհալինին գայիմէյէ իթիպար իթմէսինէ պիր թագըմ էնկէլէր չըգարըլմասը, վէ էմրը թէրթիպինտէ վէ քիւսուրաթընտա կէօրիւլմիշ օլան նօգ-սան, իշթէ պունլարըն քեաֆֆէսի գայի-մէնին հիսանի գադրուլինէ պիրէր մանի օլմուշլար տըր ։ Վէ պէօյլէ նամիւսայիտ օլան էսպապ իւզէրինէ պիր տէ պիլւիւճիւք պիր թէէսիրի մաճէվի տախի միւշահէտէ խոլընտի. օ տա չու ուսուլըն աէվամ իթմէսի վէ սէրմաէէսինտէն տախի պիր կէօնա զարար խոնաբիլմէսի պա գընտա էհալինին գօրգուսու տուր ։ Պինաէն ալէյհ տայա էմնիէէթ եօգ տուր։ Իշթէ գայիմէնին տէրճէյի նիհաէէտէ իթթիպարտան տիւշմէսի պունտան նէշէթ խոլիպ, պու խուսուս պաննըմըզճա չաէանը միւթալաա վէ հալլ օլունաճագ պիր մասա-լէ տիր ։ Հիւքիւմէթի սէնիէէ տախի օ-տուզու քեաֆֆէյի վէսայիթէ ; քէնտի խո-գուգընա էհալինին էմնիէէթինի միւհաֆա-զաեա տէրճէյի նիհաէէտէ միւսարաաթ իչլէմէլի տիր ։ Գավանին նազարիէէ միւս-թէնիտ պէմանլէրտէ ազա խոլունմըշ հիւքիւ-մէթին պիր պօրճու տուր . վէ միւսթէհասա պէմանլարտա չու պօրճա , տիկէր պօրճլար կիպի րիաէէթ օլունմալը տըր . վէ հիւքիւ-մէթի սէնիէէ տախի նիհաէէթ խալիսանէտէ պուլունտուղու հագգընտա էհալիյի իգնա իլէմէլի տիր ։ Էկէր էհալի պունա իգնա օլուր իսէ, եանի կիւնին պիրինտէ գայի-մէնին պէտէլլէրինի քեամիլէն իսթիհսալ խոնճէք տիր տէյի անլար իսէ, օ հալտէ պարա-սը չօգ սիւրմէէէի գավլիէէի նագտիէէ կիպի րէյի կիպի իթպար քէսպ իտէր ։ Վէ օլ վագըթ քիմսէ գայիմէ հագգընտա չիւպհէ-լէ տալիպ օլմազ ։ Չունքի գայիմէնին սայիր սիքքէլէրէ նիսպէթլէ իսթիխսալի վէ նագտի գօլայ տըր ։

ՆԷԹԻՃԷ

Կէրէք էհալի վէ կէրէք միւքեմմէլ ի-չին հէր ճիհէթլէ արզու լունան չու էմնի-եէթի նա°սըլ խատէ իլէմէլի տիր ։ Հէմ պու մագսատէ նայիլ օլմագ, վէ հէմ տէ խա-զինէնին իհթիեաճաթընը եէրինէ կէթիր-մէք իչին նէ° եափմալը ։ Էկէր պու կիւնքի կիւն հիւքիւմէթին իհթիեաճաթը նէյտէն խալքէթ օլունուրսա պիլիր իսէ, հիւքիւ-մէթի սէնիէէ, մէմալիքի էճնէպիէէտէ օլան պօրճունու թէէտիէէ իչին պիր մըգտար ալթունա, վէ նէֆսի մէմալիքտէ օլան տէյ-նինի թէէտիէէ իչին գայիմէյէ միւհթաճ տըր ։ Վիլաէէթտա թէտավիւլ իթմէքտէ օլան էնվայի կիւմիւշ սիքքէլէր, գայիմէնին պիւյիւք րաքիպլէրի պուլունուեօրլար ։ Պու սիքքէլէրի կէօմրիւք վասըթասըյլա բէյ տէր բէյ մէրգէզի թէտավիւլէ ալմագ, պուն-լարըն եէրինէ գայիմէյի կէչիրմէք, վէ գայիմէնին թէտավիւլինի գօլայլաթմագ տիւմէք տիր ։

Պունտան մաատա, իշ պու սիքքէլէրին պիր գըսմը գայմէ սաթըլն ալմաեա վէ եա գայմէնին փիաթընը թումթման խա-սըս խոնըլըր իսէ, գայմէնին թէտավիւլի ի-չին պիր խքինճի սուհուլէթ վէրիլմիշ օլուր ։ Սիքքէլէրին պիր գըսմընը տախի Լօնտրա-եա իրսալ խոնըպ էրիթտիրմէլի տիր . պու հալտէ սաթթանաթը սէնիէէ տախի միւհ-թաճ օլտուղու ալթուն թէտարիք օլուն-մուշ օլուր . Փիլ վագը հիւքիւմէթ պու հալ-տէ մէճպուրէէտին գըյմէթի իլէ էրիթիլէ-ճէք սիքքէլէրին գըյմէթինին փարգընտան զարար խոնճէք իսէ տէ, փագաթ գայմէ իլէ թէտավիւլաթընըն ըսլահընա խայիլտէն խայիր իթխալար քէսպ իթտիրիր ։ Վէ պիր տէ կէօմրիւքլէն հասըլաթը ալթըն օլուր, չիւն-քի օ հալտէ մէճպուրէ իլէ ալթունըն փարգը ճիւզիէէթ նէվինտէն պուլունուր ։

Ալթուն թէտարիք խոլ մէքլէկին աէկէր պիր չարէսի տախի պուղտայըն սէրպէսթ օլարագ խիրաճընըա միւսաատէ օլունմասը տըր ։ Խիրաճ խոնըլըք իւզրէ տախիլի մէ-մալիքի մահրուսէտէ վուգու պուլաճագ միւրաաաթ տախի գայմէնին ըսլահընը խայիլտէն խայիր գօլայլաթըր ։

Պալէսաէ պէեան խոլէտիկիմիզ իչ պու էֆքեար սաալէթէ գարիպ վէ միւգըյի իճ-րաաէ վազ իչին բէք սուհուլէթլէ գանըն իթտիւիլիւգտէն, էվվէլ էմրէ, գայմէնին րէս էլմալինին թէէտրիւաթը հագգընտա գօմիսիօնը մախսուսըյնըն թէէքքէտի էյ-լէմիշ տիր, մէճմուտէ տախի իրատէտի նահանէէ թամթիւէն միւվէպլի թէտավիւլէ վագ օլունան 10 միլէօն լիրալըգ գայմէ նի-գամընա թէվ֊իգան 1877 սէնէսի մայիս-նին 31 ինճի կիւնինէ իւէ տէվամ խոնճէք խոտր ։ (Պագըլաեէսի եարըն)

ՐՈՒՍԻԱՆԸՆ ՍՈՒԼՀ ՇԱՐԹԼԱՐԸ

Մօրնինկ Բօսթ ղազէթասը պիր պէն-տը մախսուսընտա չէրայիթի մէզքիւրէտէն պահս իլէտիքի սըրատա աէնօր քի «քիմսէ տէնէմէզ քի պու չարթլար խաֆիֆ վէ սուրէթի միւսալէմաթքեարանէտէ տիր ։ Մէմալիքի Շահանէ թէմամիէէթի միլքիյէ-սինի ղայպ իտիպ, միւսթագիլ Մէնթէ-նէկրօ, Սըրպիսթան, վէ Պուլղարիսթանա թագսիմ օլունաճագ. վէ պու հալտէ Թիւրքիէ իլէ Աւուսթուրիա Սըլավլըղըն ճէպ-պարլըղը ալթընտա գալաճագ, վէ մէմալիքի Մահրուսէ սինօրլարընտան, գալէլէրին-տան, վարիտաթ մէնպալարընտան մահ-րում օլուպ, քէնտի աաղայի էքալէրի օլան Րուսիա իսէ, հէր թարաֆտան սըգը սըգըեա գուշաթաճագ վէ աօնանիմասը իլէ հէր սա-աթ Խոթանպօլու թէհտիտ իտէպիլէճէք տիր. պէօյլէ պիր հալէ նէ° խոմ վիրմէլի, Րուսլարըն հըրսը չան ու թամա վէ միւրա-ճաթլարը խաթըմ օլունլարըն էն զիեատէ գօրգուլարը չէյ իսէ պու տէ էյ°լ մի տիր։ Ագտըլըգ միւթալաա խոնէն անիտէ անիմար քի Րուսիա պու կիպի աղըր չարթլար կէօս-թէրմէսի իլէ նիէէթի պաշգա պիր չէյ ըլ-մաեըպ, իլա տէվլէթի Ալիէէի եա պիւս-պիւթիւն խարապ վէ եա հիչ տէյիլ իսէ քէնտիսինէ էսիր իթմէքտէն իպարէթ տիր։»

Բարիզտէ թէլաթը խթալիէն նամ թէ-ատրօտա հասըլաթը Օսմանըը վէ Րուս մէճ-րուհլարընա թախսիս օլունմագ իւզրէ, փէթրվարըն 3 ինճի կիւնինէ վիրիլէճէք օլան թէաթրօ օէունու հագգընտա Բարի-Ժուռնալ ղազէթասընտա օգունմուշ տուր .

«Րուսիա սէֆիրի բրէնս Օրլօֆ իլէ սալ-թանաթը Սէնիէէ սէֆիրի Սըրրի բաշա հազրէթլէրի, 500 ֆրանգ վիրէրէք պիրէր լօճա թութմուշլար, պարօն Րօչիլտ գաթէն ալթօնէ օլտուղու լօճասը իչին 50 ֆրանգըը պիթիլէ, բրէնս Շիմէ 600 ֆրանգ, տուգ տը Պ... 800 ֆրանգ, մատամ էֆ... իլէ ... Թուրալլէն... հէր պիրի 600 էր ֆ...գ, միւսիւ Պամպէրճէ 1000 ֆրանգ, մատամ Մէքքէյ 1000 ֆրանգ, միւսիւ Պէօֆաչէյմ 500 ֆրանգ, գօնթէս Գաղէն 400 ֆրանգ, պարօն Սըրէնտէ 500 ֆրանգ, տուգ Բալբին իլէ գօնթէս Ըմպրօն, հէրպիրի 400էր ֆրանգ, մատամ ժագօպ 600 ֆրանգ, տուգէս տը Պօֆրը-մօն իլէ մատամ Թօր, հէր պիրի 300 ֆը-րանգ, մատամ Միւլլանէ 500 ֆրանգ իթա խըլմըշլէր տիր ։ Միւսիւ տը Կ...ինօ եալընըզ պիր գօլթուգ իչին 500 ֆրանգ կէօնտէրմիշ ։ Պանքէր միւսիւ Հիրշ, պիր գօլթուգ իչին 150 վէ միւսիւ Կրինիկ 400 ֆրանգ վէրմիշլէր ։ Պէեանէ հաճէթ օլմա-տըղը իւզրէ, թաթթուլմամըշ թէք պիր լօ-ճա վէ պիր սանտալիէէ գալմամըշ տըր ։

—Միլան ղազէթալարը, չէհրի մէզքիւ-րըն ուլու քիլիսէսինտէ միւթէվէֆֆա Իթալ-եա գըրալը Վիքթօր Էմմանուէլին րուհու իչին թագտիս գըլընան գուտտասը չէրիֆ էսնասընտա պիր գաչ էսէֆէնկիզ գագա-լար վուգու պուլաճաղը նու ախտարըլըեօր-լար։ Մէզքիւր գազալար, պէքճիլէրին պաթ-խոնէմիտիկլէրի ճէօմաաթըն քէսրէթինտէն պուհուլա կէլմիշ տիր ։ Պիրի էրքէք վէ խ-չիւ գատըն օլարագ ալ օրթ քիշի էօլիւպ, իքի գըզ տա մէճրուհ օլմուշ տուր ։

«Պիզ նաչիլէրի կէօրախք, տէեօր Րա-ճիօնէ ղազէթասը, ալչըլէթի չէյ տիր, եիւզլէրի սիեահ, խնսանլըղտան չըզըլ քիմ օլտուգլարը պիլինմէզ օլմուշ, կէօզլէրի ախ-չարը ֆըրլամըշ իտի ։ Մէզքիւր նաչլէրին տուրուշլունտան անլաշըլըղընա կէօրէ, պէչարէլէր, իւզէրլէրինտէն կէչէն ինսան սէլինէ գարշը գօյմագ իչին մէյտանի մէճատէլէ թտտէ պուլունմըշ իմիշլէր տիր»։

Վարնատան փէթրվար 3 թարիխլէ Լէվանթ Հէրըլտա եազըլմըշ տըր .

Րէշիտ բաշա հազրէթլէրի Պազարճըգը թէրք իլէ Վարնաեա չէքիլմէէ գարար վէրիր վէրմէզ, գազանըն թէքմիլ Միւսլի-ման էհալիսի խանէլէրինի թէրքլէ, չէհրէ կէլմէէէ պաշլատը . շիմտիլէ գատար կէլէն Միւսլիմանլար, իքի պին նէֆէրի Չէրքէզ օլտուղու հալտէ, 40 պինտէն պիեատէ տիր ։ Փօնսօլօսլարըն իֆատէսի իւզրէ, միւ-հաճիրլէրին աըլաշըլըլարը մահելլէր ճիվա-րընտա պիր թագըմ Մօռըր աաքէրլէրի փա-րաղօլ խըտմէթինի իֆա խոնէօրլար . իթ-թիֆագ օլունան մէզքիւր թէտապիրի էն-թէհամթիէէ րագմէն պիր չօգ մագաղա գա-բանտը։ Նասըլ քի մէմուլ օլունուեօր իտի, բազարա բէք չօգ աթ վէ աղնամ կէլմիշ տիր . սօղուգ, եօրկունլուգ վէ աճլըգտան գըրըլըպ, սօգագլարտա գըրըլըպ օլան հայ-վանլարըն հաստասը հէսապը եօգ տուր ։ Պազարճըգըն թէրքիտէն չու նէթիճէ հա-սըլ օլուր քի չըմէնտիւֆէր թաթիլ կէլէտի. պունտան 3 կիւն ավտէթ պիր պէօլիւք Պա-զարճըգ աաքէրի, Վարնատան սօնրա իքինճի սթասիօն օլան Կէսթէճէյէ գատար կիտիշ տիր ։ Սալթանաթ մէրգուտէ Շումլա սթասիօնու օլան Թիւթիւնլիւտէ տախի գաղթ իթ-միշլէր քի պու սուրէթլէ օրալարըն խալիթ-եաթը միւնղաթի օլմուշ տուր ։ Միւլթէճի-լէրտէն պիր չօգու էհալի խանէլէրինէ թէվ-գի օլունաճագ տէյին չիմտիլիք հի քիւմէթ գօնագլարըն իսքեան խոնըլմըշլար տըր . հա-վալարըն չիտտէթի վէ ճիբրի սէպեպի իլէ միւհաճիրլէր եօլտա կէլիրքէն բէք չօգ մէ-չագգաթլարա տիւչար օլարագ իչլէրինտէն խատըն վէ խթֆալտան օլտուգլար եօլտա գալ-մըշ, վէ կէլիրտէն կէլէնիչին պուտուլարը չըղրայըլ կէչիլէն իլէ պիչարէլէր փէքտ օլմուշլար տըր ։

— Ֆրէնսինէ Նամ Ֆրանսըզ գումբանեա-սը վափօրու գալուտաօնընըն վիրտիկի մա-լումաթա կէօրէ, Կօլօսսօ պունտան իքի կիւն էվվէլ տահիլ պիր քէմալ օլուպ, եա-լընըզ պագը քէօյլէրէ էշգըեա կէօրինմէք-տէ իմիշ ։

Վարօրուն Ցէտ-Զըղափրնատան միւրուրի էսնասընտա, սանտալա պինէագ պոյրագ չէքէրէք, գարատան գարաեա չըգմըշ, վէ րաթէնթլարըընա Րուսիա միւմէյլլէրինտէ թասթիգ իթտիրմիշ տիր ։ Մէզքիւր վա-բօր, Ցէտ Աղաճատան պիթը եէնի թէօնէ-լաթ օլունմ էկէն վէ պիր գաչ եօլճու ալմըշ տըր ։ Զախտիէին խիւրէճը մէմուրիէէթի, Րուսլար թարաֆընտան լազը օլունմուշ օ-լամըշ, Ցէտ-Աղաճատա պիր վափօր վէ իքի եէլքէն կէմիսի պուլունմագտա իմիշ ։ (Վագըթ)

—Ոչ սապահ ոսաթ տէօրթտէ, Գալաթատա Քէմէր ալթը նամ մահէլատէն կէչէր իքէն, պիրպիրինտէն եալընըզ օն օն պէշ սարմ ուզագտա իքի եէրտէ, սէրպէսթճէ բաբէլճիլէր օթուրուպ քեապըտ աչարագ, չաշկըն ավլամագըզա պէքլէտիքլէրինի կէօրմիւշ տիւր, պու կիւնլէրտէ պուսնարը չօզալմասը, պէսպէլի տիշարատան կէլմիշ օղալմասը, պէսպէլի տիշարատան կէլմիշ սուլան կէօզլերի գարալը միհամիրլերի տուգաղա տիշիւրմէքլիք էմէլլէյ օրմալը տըր։

Էյի եիւզ ատամ եիրագտա Վ.ոյվոտա մէրքէզի պուլունան էյլէ պիր մահէլատէ, հէր սապահ բաբէլճիլէր կէօրիւլմէսի, տողրուսու, հէմ Գալաթա գայիմագամընըն, վէ հէմ ատ զապթիէլէրին նամուսունուտրթըրը պիր չէյ տէյիլ տիր։

—Կէչէն կիւնլէր, Զէրքէսքէր էլինտէն պիր Պուլղար գէզը ալընտըզը հավատիսի չուեու պուլմուշ իտի. տիւնքի կիւն պաշգա պիր վագա տահա վուգու պուլմուշ տուր. չէյլէ քի, պիրմէյիզ նասըլ օլարագ, պիր Բօմաղ զապթընտա, պիր Պուլղար գէզը պուլունտուղու անլաշըլարագ, Գալաթա Վ.ոյվոտա մէրքէզինէ կէօթիւրիւվիւշ, վէ օրատան տախի Պապը ղապթիէյէ կէօնտէրիլմէք իւզրէ իքէն, Բումլար պունու կէօրիւպ ֆէհմինէ վարմըշլար, վէ պիր կէօրիւպ ֆէհմինէ վարմըշլար, Մ. Զարիֆինին պուլունտուղու թազրիպ, Մ. Զարիֆինին պուլունտուղու խանա սոգմուշլար, վէ անինտէ բաթրիգխանէլէրինէ քէյֆիյէթի խապեր վիրմէքլէրինտէ, պիր բիսգօպոս կէլմիշ, վէ մէրդումէ գէզ իլէ պիր բարաս, վէ Մ. Զարիֆի ատամլարընտան պիրի տախի պիրլիքտէ օլտուղու հալտէ, պիր արապահա պինտիրէրէք, Պապը ղապթիէյէ կէօնտէրմիշլէր տիր։

—Ալմանիա իմբէրաթօրու Կիյեոմ հազրէթլէրի, կրան տիւք Նիգոլաեա պիր թէլէկրաֆ չէքիպ, Բուս օրտուսունուն Պալէկրաֆ չէքիպ, Բուս օրտուսունուն Գանլարը թէճավուզունտան տօլաեը միւշարիէյէտի թէպրիք իյլէմիշ տիր։

—Ալմանեա սէֆիրի բրէնս տը Բէսսին մատամասընընը վալիսէի Սաքս-Վէյմար կրանտ տիւշէսի եագընտա Իսթանպոլա կէլիպ Ալմանեա սիֆարէթխանէսինէ ինէճէք տիր։

(ԻԼԱՆԸ ԲԷՍՄԻ)

Թիւճարը Տէրսաատէթէ կէթիրէճէյի խընթա վէ չայիր (պուղտայ իլէ արբա) իչին 93 սէնէսի շուպաթը զաեէթինէ տէկկին մուդարբէր օլան ըէսմի կէօմրիւք մուսֆիկէթինին 94 սէնէսի նիսանը զաեէթինէ դատար իքի մահ վիտատէթ տահա թէմտիտի, վէ պու միւատէթ զարիքնտա կէրէք մէմալիքի մահրուսէյի շահանէտէն, վէ կէրէք մէմալիքի էճնէպիէտէն Տէրսաատէթէ կէթիրիլէճէք խընթա վէ չայիր գէյտէթէ կէթիրիլէճէք խընթա վէ չայիր Նիսպէթի իլէ թարիքը տէվլէթի Ամէրիքէն իքրամիէ իթաբը գարարլաշըրըլարագ իճապը սիլ իճրա քէյֆիեէթ զազէթալարա իլան իթարիրմիշ իտի։ Պու քէրրէ մալիեէ նէզարէթի ճէլիլէսինտէն վուգու պուլան իշարէ նէզարէն իշլու գարարընը տաղիդ (ուն) տախի չումուլի թասիի օլմազլա, պուրասը տախի մալիւմ օլմագ իւզրէ քէյֆիեէթին թէքրար իլանընա իսթիտար զէրընը։

ԵՈՒՆԱՆԸՆ ԳՈՒՎԷՅԻ ՊԱՀՐԻՍԻ

Պու կիւնքի կիւնտէ Եունանքն գուվէյի պահրիսի 15 զբթա պէյիւք վէ քիչիւք սէֆայինի հարպիէտէն իպարէթ օրուպ, պու գատար սէֆինէտէ 1,450 թայֆէ պուլունմագտա տը։ Պունլարտան 91 նէֆէրի զապիթ, 240 նէֆէրի միւազիմ, վէ 1,119 նէֆէրի ասքիրի պահրէտ տիր։

—Բարիզ զազէթալարընտա կէօրիւլէն պիր սթաթիսթիկ ճէտվէլինտէ օգունտուղունա կէօրէ, 1877 սէնէսի սոն ալթը այլ զարֆընտա Բարիստէ 23,882,284 ֆրանգաէ թիւթիւն վէ սիկարա սարֆ օլունմուշ տուր։

—Ինկիլթէրրանըն Պիրմինկամշէհրինտէ գէնիշ պիր մատամուազէլ սարինտէ օրուպ, պու մատամուազէլ շուր պիր քնտէ օրուպ, պու մատամուազէլ շուր պիր գաչ սէնէ զարֆընտա չէհրը մէզբիւրէ իքի պուչուգ միլեոն ֆրանգ իթա իյլէմիշ, վէ չէհրի մէզբիւրատէ քէնտի մէսարիֆի իլէ իքի ումումի պաղչէ ինշա իթտիրմիշ տիր։ Միւշարիէյէտա պու տէֆա տախի չէհրի մէզբիւր պէլէտիեէսինէ, չէհրին թէզիրնաէքնա սարֆ օլունմադ իւզրէ 250 պին ֆրանգ վիրմիշ տիր։

—Բօմա զազէթալարընտան Ֆանֆիւլլա նամ զազէթատա օգունտուղունա կէօրէ, Իթալեա գրալը Հիւմպէր, ուսուլի իւզրէ, Եվրօպա տէվլէթլէրինէ խաթթը տէսթի իլէ պիրէր նամէ եազարագ թավթա գուուտինի պիլտիրէճէք, վէ իշ պու մէքթուպլարը մախսուս թաթարլար չէգարարագ մահէլէրինէ կէօնտէրէճէք տիր։

ՇԻՏՏԷԹԼԻ ԳԸՇԼԱՐԸՆ ՍԹԱԹԻՍԹԻԿԻ

Լիւթէտէ պիր չօգ սէնէլէր գէշ Բօմա էնասընտա պուլունմուշ օլան Բօմա իմբէրաթօրու Ցուլիանոս տէր քի 358 սէնէսինտէ օրատա հէր վագթտան գեհատէ շիտտէթլի գէշ օլմուշ, վէ Սէն ըրմաղը էօյլէ պուզ բարչալարը ագըթմըշ տըր քի պունլարը պիր եէրէ կէթիրէրէք նէհրը մէզբիւր իւզէրինէ քէօբրիւ եոբմըշլար տըր։

Խրիսթիանլարը թազէիգ իթմիշ օլան իմբէրաթօրը միւշարիէյէ, սօուգտան հբթզ օլմագ իչին տայիրէլերինտէ օլ գատար օտուն վէ քէօմիւր եագտըրտը քի ազ գալտը քէօմիւրիւն կազընտան պօղուլուպ էօլէճէք իտի։ 763 վէ 801 սէնէլէրինտէ բէք շիտտէթլի գէշ օլտու։

1067, 1210, 1305, 1354, 1358, 1361 1364, 1408, 1400 սէնէլէրինտէ Բարիստէ շիտտէթլի գէշ օլտու. 1408 սէնէսինտէ ասքէրլէրէ վիրիլէն շարապ թայեինաթընը պալթա իլէ քէսէլլէր իտի։

1433 Մէնէսինտէ Բարիստէ սէնէնին սոն կիւնիւնտէն իթիպարէն սու վէ սայիրէյի պուզ պաղչաեը զ պու հալ թամ իւչ այ տէվամ իթտի։

1460, 1480, 1493, 1507, 1529 սէնէլէրի գէշլարը բէք շիտտէթլի օլմուշ տուր։

1408 սէնէսինտէ օլտուղու կիպի, 1544 սէնէսինտէ տախի ֆըչլարտան քի շարապը պալթա իլէ քէսէլլէր իտի։

1600 վէ 1608 սէնէլէրինտէ էլէյլի գէշ օլմուշ տուր։

1621 վէ 1625 սէնէլէրինտէ սօուղուն շիտտէթի Իթալեատա տախի հիսսօլունմուշ տուր։

1638 վէ 1656 սէնէլէրինտէ շիտտէթլի գէշ օլտու։

1662 վէ 1663 սէնէլէրինտէ Բարիստէ դեկտեմբեր 5ինտէն մարտ 8է գատար եանի իւչ այատան զ'եատէ տօն պաղլամըշ տըր։

1695տէ 21 տէրէճէ սօուգ օլտու։

1676 վէ 77 սէնէլէրինտէ Սէն ըրմաղընը թամ 35 կիւն միւթէմատիէն պուզ պաղլատը։

Հավանա վուգու պուլան թէպկատիւրաթա անճագ օն սէքիզինճի ասրըն իպթիտասընտա տիգգաթ օլունուպ գալէմէ ալընմըշ տըր։

1740 վէ 1742 վէ 1744 վէ 1762 վէ 1767 վէ 1768 վէ 1771 վէ 1776 վէ 1783 վէ 1788 վէ 1795 վէ 1798 վէ 1816 սէնէլէրինտէ Սէն նէհրի թէքվիլ տօնմուշ տուր։ (Գուրիէ)

. . . Խրազիր։

Մ. Մինդեան ատթիս 'ի Նպատ Ազգ. Հիւանդանոցի եզած հանգանակութեան վերջին մասնակցողներուն Մեծ. ազգայնոց անուանքը ձեր մեծապատուութեան ղրկելով՝ կը խնդրուի որ բարեհաճիք հրատարակել, հանդերձ մեր խորին շնորհակալութեամբ։

Քսանոյ թղթադրամ հատ		
Նախորդ հրատարակուած գումարը	66	1/2
Մեծ. Մ. Մանուկ և Սարգիս էֆ. Մանուկեան	3	
« Տօքթ. Ն. էֆ Այլաղեան	1	
« Համբարձում էֆ. Կիւմշ.	1	1/2
		72

գումարը	Մնամ յարգանօք
1878 յնվր. 23	
Դրսենեի. Հնդցի.	գործկ. ազգ. Հնցի.
Մեծ Նոր խան	Ս. Մ. Հիսարլեան

ՍԱՐԱՖԻՑԷ

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻՐԶԱՄԸ

Էսկ. Ամ. 26 յուն. ագշմ գր.	10	1
Էսկ. Ամ. 27 յուն. սպկ. աշ.	10	3
Էն եիւքսէք	10	6
Էն աշաղը	09	32
Սաաթ 6	09	33
Իսթիգ. 63 (Մութօն) 6 0/0 Ֆ.	50	
» 65 (Մութօն) 6 0/0 Ֆր.	51	
» 1869 (Բինար) 6 0/0	46	
» 1872 (Պոն տիւ Թրէզոր) 9 0/0	16	1/2
» 1873 (Բինար) 6 0/0	45	1/2
Բումէլի Շըմէնտիֆէր 3 0/0	30	1/4
Լէքոր Փր.	3	
Հէվալէսիզ Փր.	2	
Ագշէ Ֆայիզի 0/0	12	

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻՑԱԹԸ

Ֆրէսի ժէնէր. 6 0/0 Լ. Օ.	275	
Սօսի ժէն. 6 0/0 Լ. Ս. գր. ք.	337	50
Սթամպոլ Պանգասը	337	50
Սօսիէթէ Օթօման Լ. Ս. գ. ք.	237	50
Թրամվայ 5 0/0 Ղ. գ. ք	85	
Լավրիսմ (մատէն) գ. ք. Ֆր.	63	

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշտն	Ղրշ.	Փր.
Ինկիլիզ լիրասը	109	15
Ֆրանսըզ ալթունու	87	20
Բօլ	88	
Դէրբիցի ալթունու	51	
Գէնեզ մէհմուդիյէ Ֆարգը	6	30
Մէքթալիք Ֆարգը	24	
Պէշլիք Ֆարգը	21	
Պագըր Ֆարգը	70	
Գարպոն գայմէսի գարիք	8	75

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

Էն եիւքսէք	273
Էն աշաղը	268
Սաաթ 6	272

Պագըր հիսապը իլէ, 100 ղրուշլուգ գայմէ, 71 գուրուշ Փր.

ԻԼԱՆՆԹ

Իւսկիւտար օմնիպիւս շիրքէթինին 29 մուհարրէմ սէնէ 95, վէ քեանունի սանի 21 սէնէ 93 թարիխինտէ տէօրտիւնճիւ մահքէմէյի թիճարէթտէն իթլասընա հիւքմ օլունարագ, խուսուսաթը իթլասիյէսինին ըույէթվէ թէսվիյէսինէ միւլազիմինի ազատան Ֆէրհաթ էֆէնտիյէ պաղը ասհապը մանթրապուն վէքիլլերի Պասմաճեան Արթին էֆէնտի, մուվազգաթէն սինտիք թայեին գելընմըշ օլտուգլարընտան, մէղքիւր շիրքէթտէ ալաճաղը վէ հիսսէսի օլանլարընը, գանունամէյի թիճարէթին 170ինճի մատտէսինէ թէվֆիգան, մուվազգաթ սինտիքլէրին էսալէթէ թահվիլի, վէ եախսատ եէնիտէն իսթիխտամի իճապ իտէն վէքիլլերին ինթիխապ ու թայեինի հագգընտա իսթիշարէ օլունմագ իւզրէ սալը հալը սէֆէրինին օն պէշինէ, վէ տօգսան իւչ սէնէսի բումի շուպաթընը ալթըսընա թէսատիւֆ իտէն բազար իրթէսի կիւնիւ սաաթ պէշտէն նիհայէթ ալթըսընա գատար, տէօրտիւնճիւ մահքէմէյի թիճարէթ տայիրէսինէ կէլմէլէրէ, իլան օլունուր։

—

ԵԷՆԻՃԷ ՏՈՒԽԱՆԸ ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ

Գարընտաշլար Ավրամ-օղլու նամընտա օլտուղու հալտէ, պու տէֆա եէնի պիր ֆապրիգա տահա քիւշատ օլունմուշ օլուպ, մէղքիւր ֆապրիգատա ալէա վէ գօգուլու Եէնիճէ թիւթինլէրի պուլունտուգտան պաչգա, հէր նէվի սիկարալար տախի պուլունարագ, քեաֆֆէյի միւշթէրիլէրին մէմնունիյէթինէ սայ օլունաճագ տըր։

Մէղքիւր ֆապրիգա, Իսթանպոլտա, Եէնի ճամիի չէրիֆինին սաաթը գարշըսընտաքի գաբուսունտան եօգատա, Եէնի ճամիի չէրիֆինին սաաթը գարշըսընտաքի գաբուսունտան եօգատրու տօղրու պաչլաեան Եէնի ճամի ճատտէսի նամ ճատտէտէ վագը պէյլիք էֆզախանէսի գարշըսընտա 24 նիւմէրօ իլէ միւրագգամ մահէլ տիր։ 6

ՍԱՀԻՊ ԶԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթատ Բէյնչէմիհ-բազարընտա Ն. 41 Իրսի խանընտա

ԵԱՆԳԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

NORTH BRITISH AND MERCANTILE INSURANCE COMPANY

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆԴ ՄԷՐՔԷՆԹԱՅԼ

Նամ Լ.ինդրա վէ Էդինպուրկ եանընը

		Ինկ. Լր
Ասլ սէրմաեէ		2,000,000
Էօտէնմիշ սէրմաեէ	250,000	
Եանընը չիւպէսին-տէն հասըլ օլմուշ		
իհթիեաթ ագճէսի	1,040,744	1,290,744
1875 սէնէսինտէ սաֆի քեարը		917,178

NORTHERN ASSURANC COMPANY

ՆՕՐԹՀԷՐՆ

Նամ Լ.ինդրա եանընը ինկլուրը

		Ինկ. Լր.
Ասլ սէրմաեէ		3,000,000
Էօտէնմիշ սէրմաեէ	150,000	
Եանընը չիւպէսին-տէն հասըլ օլմուշ		
իհթիեաթ ագճէսի	380,000	530,000
1875 տէ Սաֆի քեարը		351,000

Սահիպ իմզա քէնտուսինին, պալէատէքի իքի սիկուրթա գումբանեալարընընը ՊԻՐԼԷՆՄԻՇ ամէնթօսու նասպ օլունմուշ օլուպ, եանկընն սիկուրթասը իչին չօգ գայլըգար վիրէպիլիր պիր հալտէ պուլունտուղունու, քէնտի պիր չօգ միւթէրիլէրինի, վէ Իսթանպոլուն բաղչէթլու էհալիսինէ իլան իտէր։

Մէղքիւր գումբանեալար, քէնտի տախիլի նիզամնամէլէրի մուճիպինճէ, սիկուրթաեա թուրթուղլարը էպնիյէլերի, պէյնլերինտէ թազսիմ իսկէնդէրը տիր։ Եանընն սիկուրթասը իչին վիրտիքլերի գազայլըգլար իլէ պիր չօգ իշ եարմաեա միւդթէտիր տիրլեր։

Շիմտիկի գատար օրտուղու կիպի, Պէյօղլու վէ Գալաթա վէ Իսթանպոլ վէ հիվար չէհիր վէ քէօյլերտէ էպնիյէ սիկուրթաեա թուրթաճագ տըր։

Ֆիեաթ վէ սայիրէ հագգընտա մալիումաթ ալմագ իսթէյէնլերին, Գալաթատ Գալավանի-խանընտա 3 նիւմէրօ մագազաեա միւրաճաաթ իյլէմէլերի։

Մէղքիւր գումբանեալարընն ամէնթօսու
Վ. Ռ. ՍՈՒԱՆ